

GEORGES PAELEMAN

1910 - 1983

STICHTER EN LEIDER VAN DE GERAARDSBERGSE ONDERGRONDSE GEDURENDE WERELDOORLOG II

door Marc VAN TRIMPONT

Aanleiding tot dit artikel was de publicatie van het boek over de luchtgevechten boven de arrondissementen Aalst en Dendermonde (1). En met dit verhaal wil ondergetekende ertoe bijdragen gestalte te geven aan de wens van de auteurs van dit boek, wens die zij neerschreven op p.241: *'Maar laten wij hopen dat de daden van de piloten-helpers in de Schelde-, Dender- en Durmestreek niet tussen plooiën van de geschiedenis zullen verdwijnen'*.

Dit artikel steunt niet alleen op de talrijke gesprekken die ondergetekende met de regelmaat van een klok gedurende ruim twintig jaar heeft gevoerd met wijlen Georges PAELEMAN, de man die tijdens de oorlog het Geraardsbergs georganiseerd verzet heeft opgericht en er ook het bevel over voerde, maar ook op gegevens vervat in zijn **dossier over de Geraardsbergse ondergrondse** (2), en op het relaas van zijn dochter, echtgenote van ondergetekende, evenals op verklaringen van de gewezen verzetslieden ten tijde van de Duitse bezetting Lucien Hellebosch (o1919) en Fernand Paeleman (o1919)(3). Dit artikel eindigt met het vertrek van de Duitsers begin september 1944 en handelt uitsluitend over gebeurtenissen en feiten die te maken hebben met het Geraardsbergs verzet tijdens de bezetting, en dus niet over de collaboratie te Geraardsbergen noch over oorlogs- en collaboratieslachtoffers. Het handelt uiteraard evenmin over gebeurtenissen welke zich na de bevrijding hebben afgespeeld noch over feiten die verband houden met de repressie en de epuratie.

(1) C. DE DECKER & J.L. ROBA, '40 -'45 *Boven Schelde, Dender en Durme*, Uitgeverij De Krijger, 1996.

(2) Archief M. VAN TRIMPONT (voortaan Archief MVT genoemd), verzetsdossier van Georges Paeleman dat na zijn overlijden belandde in het familiearchief van ondergetekende. Het is een bundel niet gefolieerde documenten i.v.m. het verzet tijdens en na de oorlog, plus register van het interneringskamp (in de volksmond 'den academie' genoemd) na de oorlog.

(3) Vraaggesprek respectievelijk op 11 februari en 19 maart 1997. Er was ook, door toedoen van ons medelid Johny De Nie, een gesprek gepland met gewezen verzetsman Robert De Moor (1918-1997), maar deze stierf nog voor dit gesprek plaats kon vinden.

VOORGESCHIEDENIS

Iedereen kent het verhaal van de 18-daagse veldtocht, en van hoe het allemaal begon op die onvergetelijke 10e mei 1940: prachtig Pinksterweer, warempel geen weer om te oorlogen! Onvergetelijk die vrijdagmorgen voor alwie hem heeft beleefd ook al was men nog een kind, zoals ondergetekende die toen net geen 7 was. Iedereen wist dat het oorlog was. Men wist het van de radio, van een buur of gewoon van horen zeggen op straat.

Britse eenheden welke zich vooral in de benedenstad bevonden konden de uit Edingen oprukkende Duitsers niet ophouden. Om het ze moeilijk te maken wordt beslist de bruggen over de Dender te vernielen. De zware springladingen veroorzaken veel schade bij het opblazen van de twee bruggen in het stadscentrum evenals deze van de in 1935 aangelegde Guilleminlaan. Er werd ook beslist het stationsgebouw te vernielen, maar op aandringen van de omwonenden wordt de klus niet met dynamiet geklaard maar wordt het gebouw in brand gestoken. Wij schrijven 17 mei 1940. Het is in die periode, om precies te zijn de dag voordien, dat de Overboelaarse vlieger Remi van Lierde tijdens een verkenningsvlucht boven de Duitse linies in de streek van Mechelen, zwaar gewond raakte (4). Op zaterdag 18 mei lijkt de teerling geworpen... Vanuit de benedenstad beschieten de Britten de Oudenberg. Van boven de Grotestraat worden de Markt en de Vesten onder vuur genomen, en van de Gaverstraat werd de Buizemont beschoten want langs deze weg kwamen er Duitsers uit de richting Lessen. Vanzelfsprekend is het leven in de stad totaal verlamd. Vermoedelijk de 18e tegen de avond is Geraardsbergen in Duitse handen, maar met een voldoende mate van zekerheid mag worden aangenomen dat uiterlijk de 19e alles voorbij was... Ziedaar wat ondergetekende van deze periode is bijgebleven via de overlevering en de krantenberichten. Op 28 mei capituleerde Koning Leopold III om mensenlevens te sparen, beslissing welke toen door zeer velen, ja misschien wel door bijna iedereen?, werd gewaardeerd en juist werd bevonden.

Er breken enkele ongeluksjaren aan met als ingrediënten: doorgedreven rantsoenering van levensmiddelen, van brandstof, enz., honger, volledige lichtverduistering, bombardementen, collaboratie om uiteenlopende motieven, verklikking (vaak als weerwraak voor feiten die niets te maken hadden met het oorlogsgebeuren: naar verluidt een vrij populaire en veelvuldig toegepaste praktijk), wegvoeringen, vervolgingen, tewerkstelling in Duitsland, afrekeningen waarbij de 'witte' (= het verzet: het echte of het nep) waren betrokken en de 'zwarte' (= de collaboratie: de echte of de vermeende), enz.

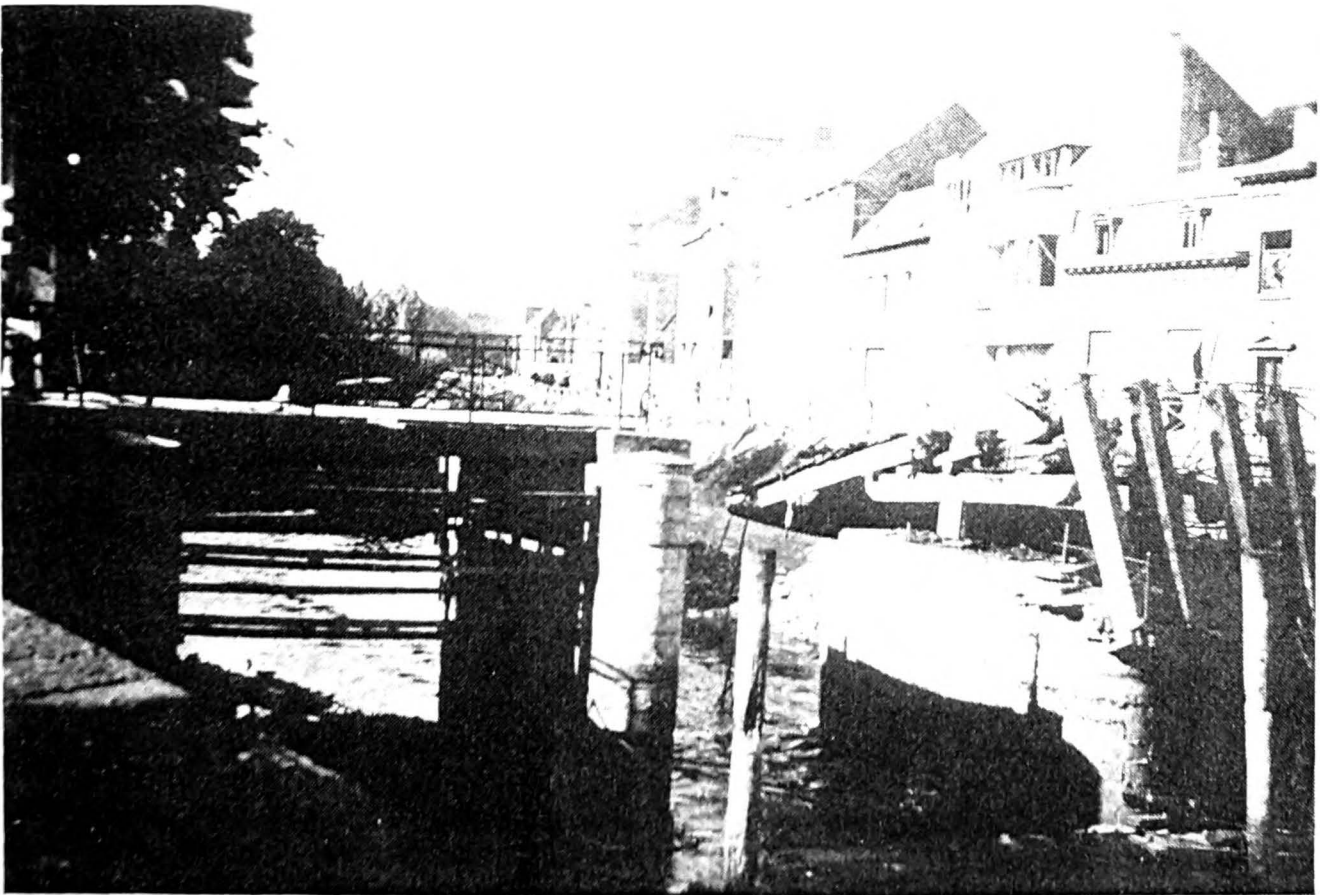
Het correcte en gedisciplineerde gedrag van de Duitse soldaten in 1940 droeg er toe bij dat aanvankelijk de vijandschap vanwege de bevolking zo goed als afwezig was (5). Vanzelfsprekend kon deze 'onverschilligheid' alleen maar van voorbijgaande aard zijn. Toch duurde het maanden eer aan terugslaan werd gedacht.

Maar 'het verzet is niet van de ene dag op de andere ontstaan. Het was een moeizaam proces met veel belangloze inzet en veel menselijk falen. Richtlijnen van buitanaf moesten aan de plaatselijke toestand aangepast worden. Ambtenaren, renteniers, bedienden, middenstanders, arbeiders, boeren, scholieren, militairen, uit alle bevolkingslagen traden traden vrijwilligers aan. Geen van hen was op deze ongelijke en genadeloze strijd voorbereid (6).

(4) C. DE DECKER & J.L. ROBA, o.c., p.42-43.

(5) P. STRUYE, *L'Evolution du sentiment public sous l'occupation allemande*, p.16.

(6) W. ADRIAENS en J. PUTTEMANS, *Partizanenkorp 037. Geschiedenis van het Onafhankelijkheidsfront, Jeugdfront en Belgisch Partizanenleger te Heist-op-den-Berg en omliggende*, p.5.

Amateurfoto's van de vernielde Denderbruggen in het centrum van Geraardsbergen.
(Met dank aan ons medelid Julia Paeleman uit Galmaarden).

Net als voor elke beweging, en dus even goed voor het verzet als voor de collaboratie gold de universele wet der grote getallen welke zich hier uitte in een uiteenlopende waaier van motiveringen en levensbeschouwingen: in beide kampen trof men inderdaad de weerspiegeling van alle geledingen van de maatschappij: idealisten, hoog- en laaggeschoolden, dromers, avonturiers, opportunisten, soms misdadigers enz. (7).

Gesteld dat met de kwaliteit van de leden bij de rekrutering onder controle had willen houden dan stond men toch voor een moeilijke zoniet onmogelijke opdracht.

Het verzet tijdens de bezetting was alles behalve een spelletje. Verzetslieden liepen groot gevaar. Ze genoten trouwens niet de bescherming van de Conventie van Geneve, en wanneer ze door de vijand gevat werden waren hun kansen tot overleven zeer klein. Ruim 8500 verzetslieden hebben hun inzet met de dood betaald, althans luidens het *Gulden boek van de Weerstand*. Talloze anderen belandden voor maanden in een concentratiekamp, en talrijk waren ze om als een verminkte terug te keren.

Het verzet telde in zijn rangen zowel royalisten, katholieken en liberalen als socialisten en communisten. In 1946 (na de oorlog dus) zouden ze met ongeveer 220.000 geweest zijn, maar blijkens het onderzoek gedaan door Maurice De Wilde zouden er maar 25.000 *echte* geweest zijn, d.w.z. mensen die **tijdens de bezetting daden hebben gesteld welke direct de vijand raakten, en derhalve risico's inhielden** (8). Natuurlijk ligt het aantal 'erkende weerstanders' veel hoger maar dat is dan toch weer een totaal ander verhaal, een verhaal dat onder meer het '*phénomène humain*' waarvan sprake in voetnoot 7 voor een deel illustreert (9).

Onder de meest gekende verzetsgroeperingen vermelden wij de Witte Brigade-Fidelio, de Groep G (gespecialiseerd in aanslagen op strategische doelwitten), het Onafhankelijkheidsfront (waarvan de Patriottische Milities en de Partizanen een onderdeel waren), het Geheim Leger, de NKB (Nationale Koningsgezinde Beweging), e.a.. Het Onafhankelijkheidsfront en het Geheim Leger waren vermoedelijk de twee grootste verzetsgroeperingen. Het verzet komt eigenlijk pas in de tweede helft van 1941 schoorvoetend van de grond.

Omdat het **ONAFHANKELIJKHEIDSFRONT (O.F.)** in dit verhaal toch een wezenlijke rol speelt is het aangewezen er even wat extra aandacht aan te besteden. Hiervoor steunen wij ons op een clandestien authentiek document van zes pagina's daterend uit de stichtingsperiode (1941) van deze beweging, dat deels de tand des tijds niet helemaal overleefd heeft (waarschijnlijk mede door de slechte kwaliteit van het oorlogspapier). Het O.F. heeft het imago van extreemlinkse signatuur te zijn. Hoogstwaarschijnlijk heeft dit pas na de bezetting echt vorm gekregen alhoewel het O.F. door een communist is gesticht.

(7) '*Phénomène humain, la Résistance, comme toutes les initiatives et réalisations de ce monde, eut ses grandeurs et ses faiblesses. Elle eut ses saints, ses héros et ses martyrs. Elle eut aussi ses profiteurs, ses fanfarons, parfois ses criminels*'. (H. BERNARD, *La Résistance 1940-1945*, p.15).

(8) BRTN, Uitzending van 7 december 1990: M. DE WILDE: De straatrepressie.

(9) Het verzetsdossier van G. Paeleman bevat wat gegevens dienaangaande, en meer bepaald met betrekking tot de erkenning van enkele Geraardsbergenaars. Na de oorlog, zelfs t.e.m. de vijftiger jaren werd Georges Paeleman door het ministerie van Landsverdediging (dienst van de weerstand, 14e Herzieningscommissie) opgeroepen als kroongetuige om m.b.t. Geraardsbergen '*de ware weerstanders van de valse weerstanders te onderscheiden*'. Dat hij zich aldus heel wat vijanden kon maken is evident. Een van de kandidaat-erkend-weerstanders schrok er niet voor terug hem dan verdacht te maken maar vroeg tegelijkertijd '*dat schrijven zal geheim gehouden worden*' ... (Cfr. brief van 5 april 1946 gericht tot de heer P. Clavie, adjunct secretaris van het O.F. te Brussel). Die persoon heeft uiteindelijk toch zijn erkenning verkregen. (Archief MVT, o.c.)

MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING
Dienst van de Weerstand
14e Herzieningscommissie van Brussel

OPROEPING VAN GETUIGE
=====

De Heer PAELEMAN Georges, van GERAARDSBERGEN, wordt hierbij uitgenodigd zich te willen aanbieden voor de 14e Herzieningscommissie, zitting houdende te Brussel, Gerechtszaal, gehoorzaal van de 18e Correctionele Kamer, ingang: Wolstraat 25, Gerechtshof van Brussel, teneinde verhoord te worden in zake:

verschillende bundels uit het Geraardsbergse, behandeld voor de 14e Herzieningscommissie van Brussel.

De zitting is vastgesteld de ZATERDAG, 27 OCTOBER 1951 om 15 U.15'.

Vr. de Voorzitter,

BB.

De Griffier,

IS9/4E/B/EF1 17234

B.R.A.R.E.A.
453 Avenue Louise
BRUXELLES
=====

Bruxelles, le 9 avril 1946

Monsieur Georges PAELEMAN
Chaussee d'Enghien
GRAMMONT Flandre Orientale
=====

Monsieur,

Desirant completer nos dossiers, nous vous serions tres reconnaissants si vous vouliez nous donner quelques details au sujet de l'aide rendue a un aviateur alle during l'occupation allemande, par le nomme:

DE MOOR Paul
15 Quai
GRAMMONT, Flandre Orientale
=====

Esperant que vous prendrez notre demande en consideration, nous vous prions d'agreer, Monsieur, avec nos remerciements, nos salutations les plus distinguees.

M. K. Reynolds
S/O M.K. REYNOLDS.

JVS.

reponse le 22 avril 1946
Paul

97/155/27

De beweging werd in 1941 inderdaad opgericht door Fernand Demany die na de oorlog, in 1944, minister zonder portefeuille werd, en vervolgens (1946-1950) communistisch volksvertegenwoordiger. Hij was ook journalist bij het communistisch dagblad *Le Drapeau Rouge*. Zou het feit dat de Duitsers hun niet-aanvalspact met de Sovjetunie verbraken toen ze dit land aanvielen in juni 1941 iets te maken hebben gehad met het initiatief van Demany ? Dit is een vraag welke dadelijk voor de geest komt, maar hier open wordt gelaten.

Amateurfoto van vernielde Denderbrug over de Guilleminlaan. (Met dank aan ons medelid Julia Paeleman uit Galmaarden)

Met de oprichting van het O.F. wou Demany de versnipperde verzetgroepjes samenbrengen onder één overkoepelende federatie: *'Le FRONT DE L'INDEPENDANCE (F.I.) n'est pas dans son principe une organisation patriotique nouvelle destinée à recruter dans tous les milieux des adhérents individuels. (...).*

Le F.I. est né d'un besoin essentiel de coordonner les activités éparses de toutes les organisations menant la lutte contre l'occupant. Il vise, non à une absorption, non à une fusion, mais à une FEDERATION de toutes les forces qui existent. Conséquemment, un bon comité F.I. est un comité qui réunit dans son sein les représentants de toutes les organisations qui, à un titre quelconque, mènent la lutte contre l'occupant'. Maar het O.F. interesseerde zich evenzeer aan individuele ledenwerving omdat zodoende mensen die op zoek waren naar het veiligheidsgevoel van de groep konden worden gerecupereerd, en ook omdat via deze weg soms een hele groep kon worden benaderd. Ten slotte streefde het O.F. ernaar te infiltreren in alle verzetsbewegingen tot welke strekking ze ook mochten behoren.

De basiscel, *comité de base* genoemd, bestond steeds uit, en niet meer dan, drie man (veiligheidsoverwegingen!).

Deze comités hadden als vertrekpunt de familie- en vriendenkring of de bureu, of nog de fabriek, de werkplaats of de beroepssfeer. Toch was het belangrijk dat de drie van elk comité uit uiteenlopende milieus kwamen. Vergaderingen dienden steeds te gebeuren per fractie van drie maximum vier personen onder de leiding van een verantwoordelijke, en hoe minder verzetslieden van mekaar afwisten hoe beter (veiligheid). Elk comité moest in zekere mate zelfbedruipend zijn en in staat zijn om zelf rudimentaire werkmiddelen te maken. Het O.F., ging ervan uit dat 90% van de bevolking de Duitsers vijandig gezind was en streefde naar directe confrontatie met de bezetter op het gepaste moment: *'Il pense que la lutte pourra être menée au besoin jusqu'au soulèvement national, celui-ci étant déclanché au moment opportun et à un instant ou le rapport des forces entre l'occupant et nous pourrait devenir favorable. (...)'*

WIE IS GEORGES PAELEMAN ?

Georges PAELEMAN is geboren te Geraardsbergen op 13 februari 1910 en overleed er op 12 mei 1983. Hij huwde te Geraardsbergen in 1933 Suzanne De Pelsemaeker, dochter van Oscar De Pelsemaeker (1884-1964) en van Jeanette Cnudde.

Georges Paeleman
(ca. 1945).

Na het overlijden van zijn vrouw in september 1951 hertrouwde hij in 1953 met Andrea Lucienne Moreels.

Hij was mecanicien van stiel en was gedurende de oorlogsjaren en een tijdje nadien garagehouder in de Boelarestraat (thans garage Peugeot op de hoek van Boelarestraat met de Weverijstraat). Enige tijd na de oorlog kwam hij in dienst van de heer Armand Maquestiau (drukkerij Van Buggenhout / Brussel).

Hij is de halfbroer van Fernand Paeleman (garage Mercedes) die in het kielzog van Georges ook een verzetsman van het eerste uur werd. Hun stamreeks gaat als volgt (10): zij zijn een zoon van :

- August Paeleman, geboren te Geraardsbergen op 2 maart 1885 en er overleden op 12 juli 1960.

Hij was mecanicien in de Denderstraat. Hij was echtgenoot in eerste huwelijk (1908) van Georgine Cauwel (1887-1912), dochter van Theophile Cauwel en van Maria

Ludovica Willems, met wie een zoon Georges, en in tweede huwelijk van Philomène Punnewaert met wie een zoon Fernand en een dochter Nelly. August is de zoon van:

- Frans PAELEMAN, geboren te Geraardsbergen op 22 februari 1860 en er overleden op 5 juli 1931. Hij was mecanicien in de Karmelietenstraat nr.6. Op 8 november werd hem het 'diploma van bekwaamheid voor het provinciaal en gemeentekiesrecht' afgeleverd. Hij huwde met Joanna De Grootte (1860-1938) uit Steenhuize-Wijnhuize, dochter van Jan Baptist De Grootte en Martha De Smedt. Frans is de zoon van:

- Hyppoliet PAELEMAN, geboren te Schendelbeke op 26 juni 1823 en er overleden te Geraardsbergen op 18 april 1888. Hij was broodbakker en woonde in de Pateelstraat. Hij was gemeentekiezer in 1878. Hij huwde te Geraardsbergen op 1 augustus 1850 met Hortense De Zutter (1833-1895), dochter van Jan De Zutter uit Overboelare en van Celine Carion uit Deux-Acren. Hyppoliet is de zoon van :

(10) Bron: registers van Burgerlijke Stand, Parochieregisters, en gemeentearchief Geraardsbergen.

- Antoon PALEMAN, geboren te Schendelbeke op 17 november 1783 en er overleden op 19 maart 1858. Hij was schoolmeester en herbergier. Hij huwde met Marie Therese De Sutter. Antoon is de grootoom van Benoit Paleman die omstreeks 1870-1890 het hof 't Kasteelke' genaamd en gelegen te Onkerzele in de Bovenstraat (thans Onkerzelestraat) pachtte (op deze plaats bevindt zich nu de villa van dr. Van Besien). Antoon is de zoon van:

- Jozef PAELMAN, geboren te Schendelbeke op 12 mei 1744. Hij huwde met Marianne De Smet. Jozef is de zoon van:

- Pieter PAELMAN, gehuwd met Barbara Vanderkelen. Het echtpaar woonde, alleszins in 1744, te Schendelbeke. Pieter Paelman is vermoedelijk de stamvader van de meeste Paelemans uit het Geraardsbergse.

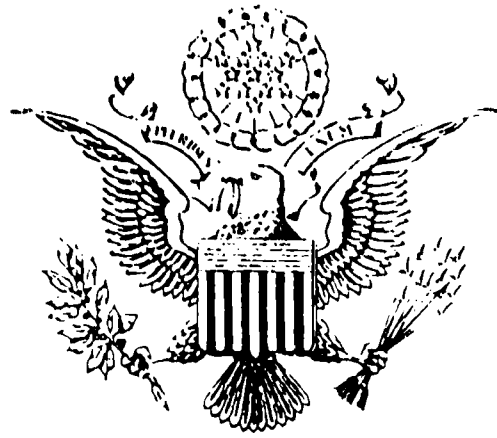
GEORGES PAELEMEN EN DE ONDERGRONDSE TE GERAARDSBERGEN

Van enig georganiseerd verzet te Geraardsbergen was tot eind 1942 gewoon geen sprake. Naar alle waarschijnlijkheid waren er wel een paar mensen aangesloten bij een verzetsbeweging buiten Geraardsbergen. Dit was onbetwistbaar het geval voor Georges Paeleman die uiterlijk op 1 december 1941 al lid was van het O.F. (Onafhankelijkheidsfront) te Brussel(11). Hoe hij bij deze groepering geraakt is blijft een open vraag. Waarschijnlijk door een samenloop van onstandigheden zoals het vaker gebeurt, of misschien via een of andere hulpverlening aan iemand in nood. Bovendien is het zo dat discretie de allereerste deugd is voor alwie zich in de clandestiniteit beweegt. Op het eerste gezicht kan het sommigen verbazen hem aan te treffen bij het O.F. Deze beweging had immers de reputatie overwegend van extreemlinkse signatuur te zijn, terwijl Georges Paeleman niet tot dit kamp kon worden noch werd gerangeerd. Ter illustratie hiervan het etiket dat hem door sommigen toegemeten is en, alleszins na de oorlog, aan de oppervlakte kwam bij conflictsituaties, in bewoordingen als: '*En met C.V.P. 'ers zoo als den Heer Georges Paeleman kan men niet werken*' (12), waarbij het predikaat 'CVP' in de ogen van sommigen toen stond voor onbetrouwbaar want van rechtse strekking. Maar, gesteld dat hij in de wetenschap zou zijn geweest van het feit dat een communist aan de wieg van deze beweging had gestaan, dan zou het bij hem geen rol hebben gespeeld want dit soort beschouwingen lag hem niet. Voor hem telde het bos en niet een of andere boom in dat bos, met andere woorden voor hem kwam het er in de eerste plaats op aan of een actie of beweging eerlijke en correcte doelstellingen had, en de bedenking uit welke hoek het initiatief kwam was in zijn ogen niet relevant. En dat het correct en rechtvaardig is zich te verzetten tegen een aanvaller, in casu de Duitse bezetters en al wie of al wat er direct mee samenging, is toch een evidentie. En met die aanvaller bedoelde hij niet de Duitse soldaat als individu, als mens - met meer dan een van hen heeft hij trouwens goede contacten gehad: hij was immers niet vervuld van haat tegen al wat naar 'den Dusz' rook - maar wel diezelfde Duitse soldaat als symbool en als instrument van de overweldiging (13).

(11) Archief MVT, o.c.: 1) Certificaat van 24 april 1944 van het *front d'Indépendance* (F.I. = O.F.) te Brussel; dit attest is ondertekend door Pierre Van der Voorden, bevelhebber van het O.F./Brussel. 2) Attest nr.IV.17844 de dato 6 september 1967 (ter vernietiging en ter vervanging van dit opgesteld op 11 februari 1949) afgeleverd door het Ministerie van Landsverdediging, Dienst van het Stamboek, waarvan reproductie op het einde van deze bijdrage.

(12) Archief MVT, o.c., verdachtmakingsbrief dd. 5 april 1946 waarvan sprake in voetnoot 8. (Verdachtmaking was blijkbaar ook toen, en zelfs in eigen rangen, een beproefde methode).

(13) Van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid (concentratiekampen e.d.) kan men in dit stadium van de gebeurtenissen niet gewagen, want men had er op dat moment nog geen weet van.

The President
OF THE UNITED STATES OF AMERICA
has directed me to express to
GEORGES PAELEMAN

*the gratitude and appreciation of the
American people for gallant service
in assisting the escape of Allied
soldiers from the enemy*

Dwight D. Eisenhower

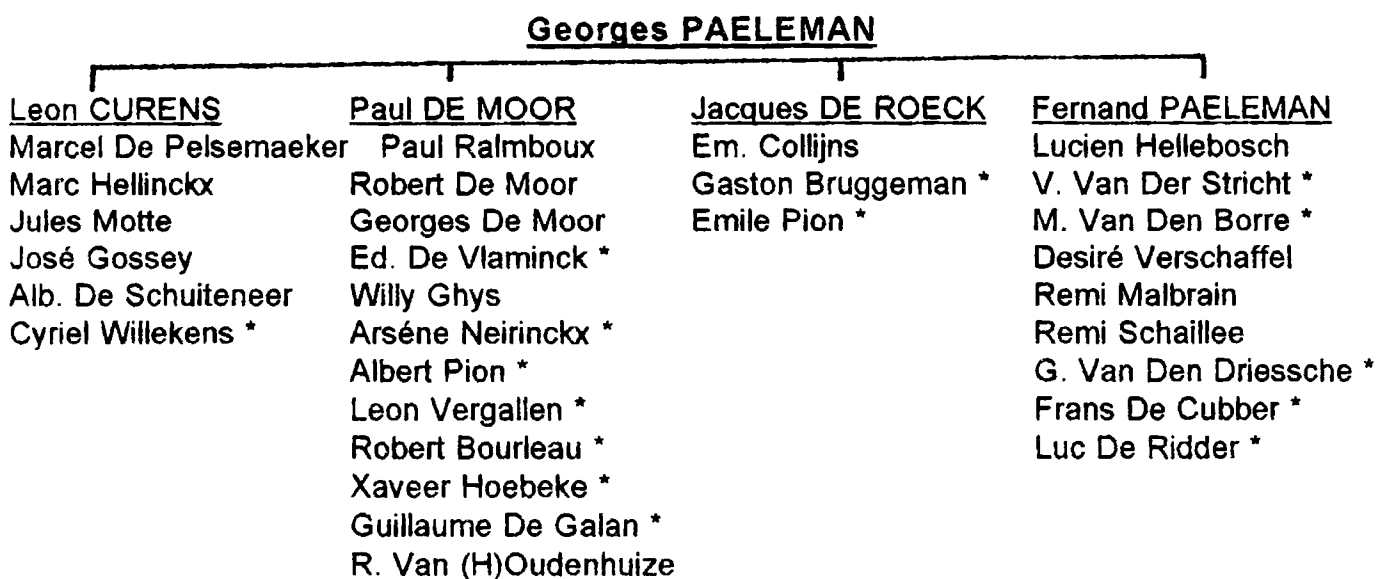
DWIGHT D. EISENHOWER
General of the Army
Commanding General United States Forces European Theater

Verkleinde weergave van diploma getekend Dwight D. Eisenhower, opperbevelhebber van de geallieerde strijdkrachten in Europa.

De tekst luidt vrij vertaald: 'De President van de Verenigde Staten van Amerika verzoekt me aan Georges PAELEMAN zijn dank en waardering over te brengen voor zijn dapperheid bij de hulp die hij heeft verleend bij de ontvluchting van Geallieerde soldaten voor de vijand' (Archief MVT. o.c.)

Ziedaar zijn vertrekpunt en de filosofie die hem tot leidraad heeft gediend.

In 1942 startte Georges PAELEMAN de oprichting van het georganiseerd verzet te Geraardsbergen, en in oktober van datzelfde jaar stichtte hij de PATRIOTTISCHE MILITIES gewest Geraardsbergen. Deze verzetsgroep vormde de 12e brigade als onderdeel van het Onafhankelijkheidsfront (O.F.), militaire divisie Anderlecht. In mei 1943 bestond zijn groep uit 22 man. In mei 1944 waren het er 86, aantal dat twee maanden later aangegroeid was tot 114 (14). Vermoedelijk ergens tussen mei 1943 en mei 1944 telde de groep 35 man. Deze momentopname werd vastgelegd in volgend organigram dat de oorlog heeft overleefd:

De namen met een * werden doorgehaald. Wanneer, waarom en door wie dit is gebeurd zijn open vragen, maar niets wijst erop dat deze mensen en toen niet bij hoorden.

Lucien Hellebosch, die door G. Paeleman aan ondergetekende meermaals werd omschreven als zijn vertrouwensman, vestigde de aandacht op het feit dat slechts een handvol van deze mensen toen deel namen aan risicodragende acties.

Dat G. Paeleman inderdaad de stichter was blijkt ook nog uit de motivering bij de toekenning van het **Oorlogskruis 1940 met palm** (Besluit van de Prins Regent nr.6534 van 22 oktober 1949), motivering die meteen een synthese is van zijn activiteit in het verzet tijdens de oorlog: '*Membre des Milices Patriotiques; résistant de la première heure. Recruta des membres, fonda et organisa le secteur de Grammont. Diffusa la presse clandestine; fournit des renseignements d'ordre militaire; aida des illégaux et des aviateurs alliés abattus. Déroba des armes à l'ennemi. Entreposa des armes et des munitions. Exécuta deux actes de sabotage importants. Se distingua avec ses hommes, au cours des opérations libératrices du territoire capturant de nombreux prisonniers et un important butin*'. Dat hij ook de bevelhebber was van deze ondergrondse blijkt uit tal van documenten, zo onder meer van de brief dd. 25 april 1953 van het Ministerie van Landsverdediging (14e Herzieningscommissie) waarin over eerste opperwachtmeester van de Rijkswacht F.J. Leutenez de vraag wordt gesteld: '*Heeft belanghebbende gedurende de bezetting deel uitgemaakt van de groepering P.M. onder uw bevel ?*' Net als vele van zijn medestanders was hij nog lid van andere verzetsgroepen welke niet in Geraardsbergen als groep bestonden, en wat hemzelf betreft was hij actief in het Geheim Leger, in de groepering Socrates (Geheime Dienst), in de 'Organisation Portemine' en 'Réseau Zéro' (Clandestiene inlichtingsdiensten), e.a.

(14) ARCHIEF MVT, o.c., Staat van dienst van Georges Paeleman.

This certificate is awarded to

Georges Paeleman

*as a token of gratitude for and appreciation
of the help given to the Sailors, Soldiers
and Airmen of the British Commonwealth
of Nations, which enabled them to escape
from, or evade capture by the enemy.*

*Air Chief Marshal,
Deputy Supreme Commander,
Allied Expeditionary Force*

1939-1945

Brits diploma getekend door de bevelhebber van de geallieerde luchtmacht, tweede-in-bevel van de geallieerde strijdkrachten. De tekst luidt vrij vertaald: 'Dit getuigschrift is toegekend aan Georges Paeleman als blijk van dankbaarheid en van waardering voor de hulp die hij heeft verleend aan de zeelui, soldaten en piloten van de landen van het Britse Gemenebest, hulp die het ze mogelijk gemaakt heeft de vijand te ontglippen, of van gevangenschap gevrijwaard te blijven'.
(Archief MVT, o.c.)

De Geraardsbergse ondergrondse is tot midden 1944 niet op spectaculaire wijze en niet op grote schaal op het voorplan getreden. Vooreerst was de vijand te sterk om een open confrontatie aan te gaan, vervolgens was onze streek niet echt strategisch gelegen. Volgens Georges Paeleman zou het dus gewoon misdadig geweest zijn de Duitsers onnodig en derwijze te provoceren dat ze vergeldingsmaatregelen zouden hebben genomen waarvan vermoedelijk vooral of alleen onschuldige burgers het slachtoffer zouden zijn geweest. Logischerwijze waren de acties dus zonder uiterlijk vertoon en golden in de eerste plaats inlichtingverstrekking, verspreiding van clandestiene pers, steun aan ondergedokenen, hulp aan gevallen piloten, en dergelijke meer. Tegen het einde van de oorlog kwam het er vooral op aan het moreel van de bezettingsmacht ten gronde aan te tasten, en de vijand zoveel mogelijk af te zwakken.

vervolgt.

GERAARDSBERGEN, 2 AUGUSTY 1846. ZONDAGBLAD, N° 1.

DE VOLKSVERDEDIGER.

De Constitutie, de Wetten, de Gerechtigheid!

Agencie-Blad, verschijnt alle Zaterdag in den namiddag, onder de dagteekening van den Zondag. De prijs der inschrijving voor Geraardsbergen is, bepaald per half Jaar, en voor degenen die met den post indeten gedient worden dry franken en half. Artikelen, bekendmakingen moeten vracht-vry togezonden worden. Bekendmakingen, die ten laagsten vrijdag in den namiddag moeten togezonden syn, is 15 centimes per drukregel.

Met dank aan Dhr. Maurice d' Haese, Geraardsbergen.